

Početna stranica>Sudski postupci>Građanski predmeti>Sud koje države je nadležan?

Izvorna jezična inačica ove stranice [bg](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

engleski

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

Sud koje države je nadležan?

Bugarska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Na temelju bugarskog Ustava sudske ovlasti izvršavaju Vrhovni sud, Vrhovni upravni sud, žalbeni sudovi, regionalni sudovi, vojni sudovi i okružni sudovi. Zakonskim se aktom mogu uspostaviti i specijalizirani sudovi. Izvanredni sudovi nisu dopušteni. Na temelju Zakona o pravosudnim tijelima, upravni sudovi nalaze se na istim mjestima i imaju istu mjesnu nadležnost kao i regionalni sudovi. Upravnom sudu trebate podnijeti zahtjev ako želite da se odluka javnog tijela izmijeni, stavi izvan snage ili poništi, ili ako želite da sud naloži javnom tijelu da izda određenu odluku, ako smatrate da je javno tijelo postupilo protupravno ili da je protupravno propustilo djelovati, osim ako je za vaš predmet nadležan Vrhovni upravni sud. Ne postoje drugi specijalizirani sudovi. Ako ste stranka u građanskoj parnici, o vašem će predmetu odlučivati redovni građanski sud. Na temelju Zakona o parničnom postupku, posebna postupovna pravila primjenjuju se na posebno žurne stvari, predmete koji se odnose na brak i bračno stanje, lišavanje pravne i poslovne sposobnosti, sudsku podjelu, zaštitu i povrat imovine, vlasničke listove i zajedničke sporove. Na temelju Zakona o parničnom postupku, posebna postupovna pravila primjenjuju se i na određene izvanparnične postupke, kao što je zahtjev za izdavanje naloga za izvršenje. Na temelju Zakona o trgovini, posebna pravila primjenjuju se i na postupke u slučaju nesolventnosti u kojima odlučuju trgovački odjeli regionalnih sudova ako su oni izvorno nadležni sudovi.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?**2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?**

Na temelju bugarskog Zakona o parničnom postupku, zahtjev trebate podnijeti okružnom sudu (*rayonen sad*), osim ako je za vašu vrstu predmeta izvorno nadležan regionalni sud (*okrazhen sad*).

Zahtjev trebate podnijeti regionalnom sudu ako se vaš predmet odnosi na sljedeće: utvrđivanje ili osporavanje očitstva/majčinstva, prestanak odnosa posvojenja, proglašenje osobe pravno i poslovno nesposobnom ili opoziv takvog proglašenja, vlasništvo ili stvarna prava nad nekretninom ako je vrijednost iznosa vaše tražbine veća od 50 000 BGN, građanski ili trgovački spor oko iznosa većeg od 25 000 BGN (osim ako se vaš predmet odnosi na plaćanja za uzdržavanje, zahtjev u području radnog prava ili povrat neodobrenih rashoda), nedopuštenu, nevažeću ili netočnu registraciju poduzeća za koju su u skladu sa zakonom izvorno nadležni regionalni sudovi, predmet koji u skladu s drugim propisima razmatra regionalni sud, tražbine, bez obzira na njihovu vrijednost, objedinjene u jedan zahtjev za koji je nadležan regionalni sud, ako će se preispitivati u okviru istog postupka. Ako želite obraniti svoja prava kao suradnik u poduzeću, osporiti odluku članova poduzeća, poništiti osnivanje poduzeća, zatvoriti poduzeće ili pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti, trebate podnijeti zahtjev regionalnom sudu u mjestu gdje se nalazi registrirano mjesto poslovanja poduzeća.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)**2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti**

Zahtjev trebate podnijeti sudu koji je nadležan za okrug (*rayon*) u kojem tuženik ima boravište ili u kojem se nalazi registrirano mjesto poslovanja poduzeća ili njegovo sjedište.

Ako se vaš spor odnosi na vladine institucije ili pravnu osobu, zahtjev morate podnijeti sudu u mjestu u kojem se nalazi njihovo sjedište. Ako se vaš spor odnosi izravno na podružnicu poduzeća, zahtjev možete podnijeti i jednom od sudova u mjestu u kojem se nalazi ta podružnica.

Ako želite pokrenuti građansku tužbu protiv bugarske države, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u okrugu u kojem je spor nastao ili, ako se to dogodilo izvan Bugarske, jednom od sudova u Sofiji.

Ako želite pokrenuti postupak protiv osobe koja nema poznatu adresu, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u mjestu u kojem odvjetnik ili pravni zastupnik te osobe ima boravište ili, ako to nije moguće, jednom od sudova u mjestu u kojem vi imate boravište. To se primjenjuje i na osobe čije se boravište nalazi izvan Bugarske. Ako i vi imate boravište izvan Bugarske, zahtjev morate podnijeti jednom od sudova u Sofiji.

Ako želite pokrenuti postupak protiv maloljetnika ili osobe lišene pravne i poslovne sposobnosti, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u mjestu u kojem pravni zastupnik te osobe ima boravište.

Ako je u vašem predmetu riječ o nasljedstvu, potpunom ili djelomičnom povlačenju oporuke, podjeli nasljedstva ili poništavanju dobrovoljne podjele, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u mjestu gdje se oporuka primjenjuje. Ako je preminula osoba bugarski državljanin, ali se oporuka primjenjuje izvan Bugarske, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u mjestu zadnjeg boravišta preminule osobe u Bugarskoj ili u mjestu u kojem se nalazi ostavina.

Kako biste osporili odluku koju je donijelo javno tijelo, zahtjev trebate podnijeti Upravnom sudu (*Administrativen sad*) nadležnom za sjedište tog tijela. Ako je riječ o mjestu izvan Bugarske, za vaš je predmet nadležan Upravni sud Grada Sofije (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo**2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?**

Kako biste ostvarili financijsku tražbinu na temelju ugovora, možete podnijeti zahtjev i jednom od sudova u mjestu u kojem druga stranka trenutno ima boravište.

Ako želite podnijeti zahtjev za naknadu za uzdržavanje, možete ga podnijeti i jednom od sudova u mjestu vašeg stalnog boravišta.

Ako se vaša tražbina odnosi na zaštitu potrošača, možete podnijeti zahtjev i jednom od sudova u mjestu vašeg privremenog ili stalnog boravište.

Zaposlenici mogu pokrenuti postupak protiv poslodavca i u njihovu uobičajenom mjestu rada.

Sporovi u području radnog prava između stranih osoba, poduzeća ili zajedničkih pothvata čije se registrirano mjesto poslovanja nalazi u Bugarskoj, s jedne strane, i stranih zaposlenika koji za njih rade u Bugarskoj, s druge strane, u nadležnosti su sudova u mjestu u kojem se nalazi registrirano mjesto poslovanja poslodavca, ako se stranke nisu dogovorile drukčije.

Sporovi u području radnog prava između bugarskih zaposlenika koji rade u inozemstvu za bugarske poslodavce u nadležnosti su sudova u Sofiji ako je riječ o tužbi protiv poslodavca, a ako je riječ o tužbi protiv zaposlenika, u nadležnosti su sudova u mjestu zaposlenikova boravišta u Bugarskoj.

Ako vam je nanesena protupravna šteta, spor možete pokrenuti na sudovima u mjestu gdje je šteta nastala.

Ako trebate pokrenuti spor protiv stranaka koje se nalaze u različitim sudskim okruzima ili ako se vaš spor odnosi na imovinu koja se nalazi u više sudskih okruga, zahtjev možete podnijeti jednom od sudova u jednom od tih okruga.

Ako vi ili vaša organizacija želite tražiti odštetu zbog odluke koju je donijelo javno tijelo, možete to učiniti na sudovima u mjestu vašeg boravišta ili u kojem se nalazi registrirano mjesto poslovanja vašeg poduzeća, osim ako je vaš zahtjev dio zajedničke žalbe na samu odluku.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Ako je u vašem predmetu riječ o stvarnim pravima na imovinu, podjeli zajedničke imovine ili utvrđivanju granica ili ponovnom utvrđivanju vlasništva nad nekretninom, zahtjev trebate podnijeti jednom od sudova u mjestu u kojem se nalazi ta imovina. Zahtjev trebate podnijeti i sudu koji je nadležan za imovinu ako je u vašem predmetu riječ o ispravi kojom se potvrđuju stvarna prava nad tom imovinom ili o raskidu, razvrgnuću ili poništavanju isprave o vlasništvu nad nekretninom.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Međutim, stranke u vlasničkom sporu mogu odstupiti od pravila mjesne nadležnosti potpisivanjem sporazuma o određivanju nadležnosti određenog suda. To ipak nije moguće ako je u vašem predmetu riječ o pravima na nekretnine, podjeli zajedničke imovine, utvrđivanju granica ili ponovnom utvrđivanju vlasništva nad nekretninom, ispravi kojom se potvrđuju stvarna prava nad tom imovinom ili o raskidu, razvrgnuću ili poništavanju isprave o vlasništvu nad nekretninom i u tim su slučajevima mjesno nadležni sudovi određeni zakonom.

Ako je u vašem predmetu riječ o zaštiti potrošača ili radnom pravu i ako ste s drugom strankom ili drugim strankama dogovorili koji je sud nadležan, taj će sporazum biti valjan samo ako je potpisan nakon što je spor nastao.

Ako imate financijsku tražbinu, vi i druga stranka možete se dogovoriti da ćete stvar riješiti arbitražom, osim ako je riječ o stvarnim pravima ili nekretninama, plaćanjima za uzdržavanje ili radnom pravu. Kako bi se pokrenuo arbitražni postupak, sve uključene strane moraju potpisati poseban postupovni sporazum (*arbitražno sporazumenie* ili arbitražni sporazum). Arbitražni sud može upotrijebiti bilo koji relevantan izvor međunarodnog prava i konkretan bugarski izvor: Zakon o međunarodnoj trgovinskoj arbitraži (*Zakon za meždunarodniya targovski arbitrazh*). Na temelju tog Zakona, arbitražni sporazum znači da sve uključene strane traže od arbitražnog suda da riješi sve sporove ili dijelove sporova koji mogu nastati ili su nastali među njima u okviru određenog ugovornog ili izvanugovornog odnosa. Sporazum može biti u obliku arbitražne klauzule u drugom ugovoru ili zaseban sporazum. Arbitražni sporazum mora biti u pisanom obliku. Arbitražni sud može biti stalna ustanova, a može se i osnovati da se riješi određeni spor. Arbitražni sud može imati sjedište izvan Bugarske ako se uobičajeno boravište ili sjedište jedne od stranaka nalazi izvan Bugarske, ako se tamo nalazi mjesto poslovanja na temelju njegova statuta ili ako se tamo nalazi središnja uprava.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Jedini sudovi specijalizirani za građanske stvari u Bugarskoj su upravni sudovi.

Svi upravni predmeti u nadležnosti su upravnih sudova, osim onih koji su u nadležnosti Vrhovnog upravnog suda. Vrhovni upravni sud izvorno je nadležan ako želite osporiti: propis koji je donijelo javno tijelo koje nije općinsko vijeće, propis koji je donijelo Vijeće ministara, predsjednik vlade, potpredsjednik vlade ili ministar, odluku Vrhovnog pravosudnog vijeća, propis koji je izdala Bugarska narodna banka ili bilo koji drugi propis za koji je u skladu sa zakonom izvorno nadležan Vrhovni upravni sud.

Posljednji put ažurirano: 27/09/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.